

Effecten van TOPspel na één interventiejaar

Onderzoek Thomas More en KU Leuven

De opzet

Tijdens schooljaar 2014-2015 organiseerde **Thomas More** i.s.m. **KU Leuven** een onderzoek naar de effecten van TOPspel in 10 Vlaamse scholen. Vijf hiervan implementeerden TOPspel, de vijf anderen fungeerden als controlescholen. In totaal namen 106 leerkrachten en 1639 leerlingen deel aan het onderzoek.

De resultaten

Na slechts één TOPspeljaar vonden de onderzoekers reeds een positief effect van TOPspel op leerkrachten en leerlingen. Meer concreet werd een invloed vastgesteld op de managementskills van de leerkrachten, de relaties tussen de leerlingen onderling en enkele pestindicatoren.

In vergelijking met leerkrachten in de controlescholen, rapporteerden leerkrachten die gedurende het jaar TOPspel gespeeld hadden dat ze beter konden overbrengen welk gedrag gewenst was in de klas, dat ze effectiever konden omgaan met storend gedrag en dat ze over betere routines beschikten om de klas efficiënt te laten functioneren. Hun leerlingen gaven aan dat het in de klas rustiger en ordelijker verliep en dat de leerkracht de klas vlugger tot rust kon brengen, waardoor de leerlingen zelf beter konden opletten.

Op leerlingen werd het meest meetbare effect gevonden op zij die bij aanvang van het onderzoek agressie gebruikten of hun gedrag niet konden controleren. De onderzoekers stelden vast dat deze leerlingen door TOPspel betere relaties met leeftijdsgenoten opbouwden en dus meer aansluiting vonden bij de groep. De leerlingen zelf gaven aan het gevoel te hebben dat ze door meer klasgenoten aardig werden gevonden, dat ze zich beter voelden in de groep en dat ze liever samenwerkten met de anderen. De leerkrachten rapporteren dat deze leerlingen meer pro sociaal gedrag vertoonden zoals empathie, samenwerken, lief en vriendelijk zijn voor anderen.

Tot slot had TOPspel ook een impact op enkele pestindicatoren. Ook hier was de vooruitgang het best meetbaar bij leerlingen die bij aanvang tot de risicogroep behoorden. Zij gaven aan minder slachtoffer te zijn van zowel fysiek pesten (slaan, schoppen,...) als van relationeel pesten (uitsluiten, roddels,...). Klasgenoten meldden dat deze leerlingen ook minder meededen aan het pesten.

Opmerkelijk is dat TOPspel na slechts 1 jaar het gedragsmanagement van de leerkracht en de relaties tussen de leerlingen verbetert.

Net deze verbeteringen zijn belangrijk voor de ontwikkeling van sociale vaardigheden in het algemeen en het gedrag van de kinderen in het bijzonder. Wanneer de leerkrachten doeltreffender omgaan met het gedrag van de leerlingen in de klas en alle leerlingen positief met elkaar omgaan, wordt de ideale situatie gecreëerd om gewenst gedrag aan te leren. Zo komt TOPspel niet alleen tegemoet aan de vraag van de leerkrachten naar ondersteuning, maar ook aan de noodzaak om kinderen van kleins af aan sociale vaardigheden aan te leren die hen beschermen tegen allerlei problemen, gaande van depressie tot drugsmisbruik.

Eigen onderzoeksresultaten zullen TOPspel een extra troef geven. Er zijn immers niet veel wetenschappelijk onderbouwde programma's voor sociale vaardigheden op de markt.

De resultaten werden bekend gemaakt tijdens een studiedag op 2 februari 2016.